

Šiame numery

KAM RŪPI LIETUVIŠKA KNYGA?
APIE PEDAGOGINĮ LITUANISTIKOS
INSTITUTĄ MĄSTANT.
JULIUS KAUPAS ŠIEMET BŪTŲ 50-TIES
METŲ.
ALBINO BARANAUSKO POEZIJA.
PINČIUKAS (FELJETONAS).
GALDIKO PARODOS APTARIMAS.
V. ALANTAS ATSAKO V. TRUMPAL.
NAUJA LITUANISTINĖ STAIGMENA.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRNE KRONIKA.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS.

Nesemiami lobiai

Apie Pedagoginį lituanistikos institutą mąstant

JONAS JASAITIS

Praejus dvidešimčiai metų nuo pastovesnio įsikūrimo svetimuose kraštuose ir Lietuvių chartos paskelbimo, pravartu pažvelgti į mūsų sukrautą tautinės veiklos turtą, jo naudojimą ir nešamas palūkanas. Vienu straipsniu visų veiklos sričių aprėpti neįmanoma. Tam reikėtų atskiros studijos, kurią tikrai jau pribrendo laikas pradėti ruošti, kad, sutikdami ketvirtį šimtmečio, turėtume surinktus duomenis ir galėtume pažvelgti patys į save, į atliktus darbus, veiklos sėkmes ir nesėkmes.

Neliečiant kitų mūsų tautinės gyvybės pasireiškimo sričių ir nenorint vienu išskelti, o kitų pakankamai neįvertinti, visada galime didžiulis atliktais darbais lietuviško švietimo srityje ir ne mokinių skaičiumi, bet tų institucijų ir asmenų, kurie sudaro sąlygas svetimuose kraštuose augančiam jaunimui semtis lietuvių kalbos, istorijos, kultūros ir visų kitų lietuviui reikalingų žinių.

Turime sunkiai sudarytą, nors ir su trūkumais, lietuviško švietimo sistemą, paruoštas mokslo priemones, mokyklas ir net Pedagoginį lituanistikos institutą, skirtą ruošti mūsų švietimo prieraugliui mokytojų, laikraštinių ir visuomenininko darbu.

Pedagoginis lituanistikos institutas yra švietimo institucija apie kurią bene mažiausia kalbama, bet kurios apimtis labai plati ir reikšmė labai didelė.

Du dėstymo būdai

Pedagoginio lituanistikos instituto tikslas reguliari apibrėžtas taip: "1. rengti lituanistinių dalykų dėstytojus lietuvių švietimo mokykloms ir liuanistinių dalykų lektorius toms gyvenamo krašto įstaigoms, kur tokie dalykai dėstomi; 2. ugdyti lietuvių kultūrinės veiklos darbuotojus".

Kad didžiausias lietuvių skaičius galėtų Institutu pasinaudoti ir ne vien tik Chicagoje ar JAV, bet ir visame pasaulyje, Institutas anksčiau minėtų tikslų siekia akivaizdiniu ir neakivaizdiniu einamųjų dalykų dėstymu.

Supažindinant su Instituto programa, reikėtų ją visą perspausdinti. Suinteresuotieji ją gali gauti iš Instituto vadovybės (adresas: Pedagoginis lituanistikos institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636). Bet ypatingai reikia atkreipti dėmesį į neakivaizdinį Instituto skyrių.

Akivaizdiniu einamųjų dalykų dėstymo būdu tegali pasinaudoti tik Chicagoje ir artimose apylinkėse gyvenantieji. Tuo tarpu neakivaizdiniu būdu dėstymas gali pasiekti viso pasaulio lietuvius. Tam pritaikinti dėstomieji dalykai. Neakivaizdiniam skyriui dėstomi dalykai sutvarkyti taip, kad Instituto kursą eiti, lituanistines žinias semtis ir gilinti gali daugiau ar mažiau lietuvių kalbos žinių turintieji.

Institutas pradėjo veikti 1958 m. liepos mėn. 27 d. Aukštųjų

pedagoginių lituanistikos kursų vardu. Oficialioji tokios institucijos steigimo iniciatyva kilo Chicago Aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokytojų taryboje, Domui Veličkai mintį iškelus ir imantis ją įgyvendinti.

Per visą veiklos laiką Institutas rūpinosi liuanistiniam mokslui žinių ir jų perdavimui priemonių telkimu. Sutelkta akivaizdinio ir neakivaizdinio dėstymo skyriams kvalifikuoti lektoriai, didėja leidinių kieki, vertingais leidiniais pripildytos Instituto bibliotekos lentynos. Tikra prasme Institutas tapo mokslo institucija. Tai didelis lobis, kuriuo visa mūsų išeivija gali naudotis, juo džiaugtis ir didžiulis.

Neliečiant Institutą pastoviai slegiančios lėšų stokos, tenka sustoti prie kito rūpesčio, liečiančio visą svetimuose kraštuose gyvenančią mūsų tautos dalį.

Skaičiai kelia rūpestį

Visa Instituto programa išeinama per trejus metus. Akivaizdiniam skyriui studentai daugiausia yra čekagiškiai ar iš artimųjų apylinkių. Taip pat jų dauguma yra baigę aukštesniuosius lituanistikos mokyklas.

Paskutiniųjų ketverių metų duomenys rodo tokį akivaizdinį skyrių lankančių studentų skaičių:

1966—67 mokslo met. 38 stud.
1967—68 mokslo met. 35 stud.

1968—69 mokslo met. 59 stud.
1969—70 mokslo met. 60 stud.

Tokie skaičiai yra sąrašuose, bet nuosekliai Institutą lanko tik 38 studentai.

Chicagoje veikia 3 aukštesniosios lituanistinės mokyklos, kurių absolventai gali lankyti Institutą akivaizdinį skyrių. Iš šių trijų mokyklų paskutiniaisiais ketveriais metais Institutą užsiregistravo šis studentų skaičius:

Chicago aukštesniosios 1966 m. — 6 stud., 1967 m. — 15 stud., 1968 m. 41 stud., 1969 m. — 10 stud.

Kr. Donelaičio aukšt. 1966 m. — 0 stud., 1967 m. — 4 stud. 1968 m. — 6 stud., 1969 m. — 2 stud.

Cicero aukšt. 1966 m. — 0 st., 1967 m. — 0 stud., 1968 m. — 0 stud., 1969 m. — 3 stud.

Pastebėtina, kad Kr. Donelaičio aukštesnioji lituanistikos mokykla pradėjo veikti tik 1965 m.

Pilnesniam vaizdui susidaryti pravartu pažvelgti į tų mokyklų išleistą absolventų skaičių.

Chicago aukštesniosios 1966 m. — 19, 1967 m. — 26, 1968 m. — 60, 1969 m. — 17.

Kr. Donelaičio aukšt. 1966 m. — 0, 1967 m. — 11, 1968 m. — 11, 1969 m. — 22.

Cicero aukšt. 1966 m. — 12, 1967 m. — 9, 1968 m. — 10, 1969 m. — 3.

Kai akivaizdinis skyrius studentų atžvilgiu ribojasi tik Chicago ir apylinkėmis, tai neakivaizdinis skyrius apima visus kontinentus.

Paskutiniųjų ketverių metų laikotarpyje neakivaizdinio skyriaus studentų sąrašuose buvo šie skaičiai:

1966—67 m. — 27 stud.
1967—68 m. — 33 stud.
1968—69 m. — 44 stud.
1969—70 m. — 58 stud.

Taigi, daugiausia studentų yra šiais metais, bet tai nedžiugina, nes nuosekliai dirbančių tėra tik 20.

Neakivaizdinio skyriaus studentai yra iš šių kraštų: JAV — 28 (2 iš Chicago), Kanados — 4, Argentinos — 16 (darbas nutrūkęs), Australijos — 4, Europos — 5 ir Meksikos — 1.

Iki šiol Institutą baigė 9 aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokytojų cenzu (jų tarpe du neakivaizdinį skyrių) ir 14 pradinės. Baigusiuju tarpe tik vienas ne čekagiškis.

Pateikti skaičiai, paimti iš tikrų šaltinių, verčia susirūpinti vien Institutu, bet visos svetur esančios tautos dalies lietuviško švietimo ateitimi. Institutas yra vienintelė institucija, ruošianti mokytojus lietuviškoms mokykloms. Todėl Instituto studentų skaičius, nors ne visiškai, apsprendžia ir ateities lietuviškų mokyklų mokytojų klausimą.

Išeities ieškant

Akivaizdinio Instituto skyriaus lankytojai yra bepradedę studijas aukštųjų mokyklų studentai ir net paskutiniųjų klasių aukštesniųjų mokyklų mokiniai. Akivaizdinis Instituto lankymas yra kiekvieno mokslo metų šeštadienio paskyrimas liuanistinių žinių sėmimuisi.

Šeštadienio paskyrimas veikia ir į studentų skaičių. Dalis studentų ar mokinių apkraunami studijomis ar kitokiu darbu, tiesioginiai surištu su jų lankoma mokslo įstaiga, todėl ir šeštadieniais neturi laiko Instituto lankyti. Kiti, sąlygų verčiami, šeštadieniais turi užsidirbti dalį ar visus mokslapinigius. Tačiau didžiąją dalį sudaro studentai ir moksleiviai, kurie nenori Instituto lankyti.

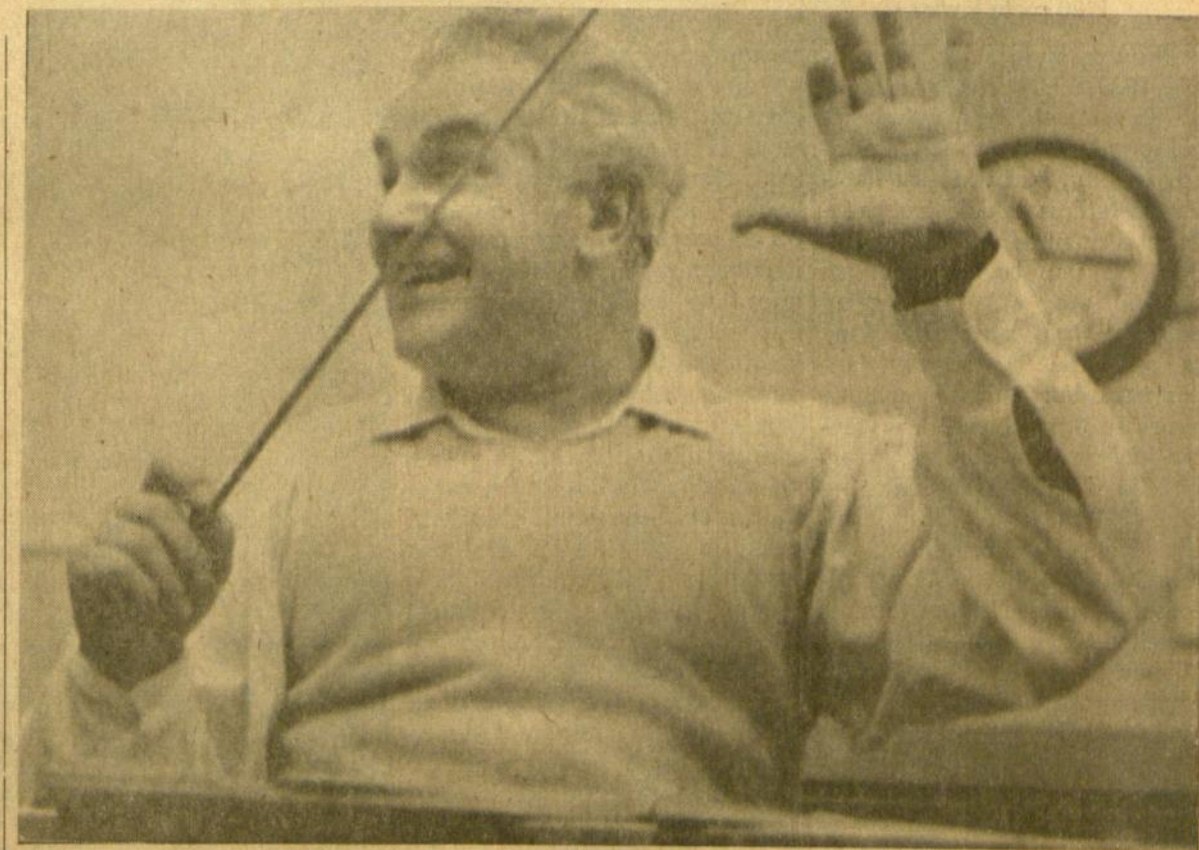
Imant dėmesin dabartinį studentų skaičių ir lyginant su Instituto vadovybės ir lektorių pastangomis išlaikyti Institutą lituanistinio mokslo institucija, randame, kad dar kur kas didesnis skaičius galėtų semtis iš šių liuanistinių žinių lobyno. Instituto studentų skaičius yra uždavinys, kurį reikia neatidėliojant spręsti, nes laikas dirba ne mūsų naudai.

Akivaizdinio skyriaus didesniam studentų skaičiui sutelkti, liečiant vien čekagiščius, man atrodo, dar yra kelias būdų.

Pirmiausia reikia pakeisti pažiūrą į Institutą (tai tinka ir neakivaizdiniam skyriui). Dabar vyrauja pažiūra, kad Institutas skirtas tik, sakyčiau, jaunam jaunimui. Tuo tarpu į Institutą studentų amžiaus atžvilgiu reikia žiūrėti kaip į europietiška universitetą. Šalia jaunuolio gali sėdėti ir žilstelėjusieji, net kitų sričių diplomais pasipuošę ir specialybės turintieji. Prie jaunų studentų lygiai tinka ir ponios, nežiūrint kokius kitus mokslus būtų baigusios.

Tikiu, kad jeigu susidarytų pakankamas studentų skaičius, pagėdaujantis Institute paskaitų laiką pakeisti iš šeštadienio į kitų savaitės dienų vakarus, Instituto vadovybė galėtų ir tai padaryti.

(Nukelti į 2 psl.)

Prof. Vytautas Marijošius jau pakėles dirigento lazdele operos premjerai, kuri įvyks šiandien (balandžio 18 d.) 7 val. 30 min. vak. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Chicagoj. Kiti šiemetiniai Chicagoj. Lietuvių operos statomos G. Verdi "Likimo galios" spektakliai balandžio 19 d. 4 val. popiet, balandžio 25 d. 7 val. 30 min. vak. ir balandžio 26 d. 2 val. 30 min. popiet.

Kam rūpi lietuviškoji knyga?

Retkarčiais vienas kitas kultūrininkas nusiskundžia lietuviškos knygos pirkėjų ir mūsų laikraštų bei žurnalų prenumeratorių skaičiaus mažėjimu, primena būtinybę labiau domėtis mūsų raštijos palaikymu. Tačiau tie priminimai, atrodo, taip ir lieka tikru šauldančiojo tyruose balsu, mūsų išeivijos leidinių pardavimų egzempliorių skaičiai vis mažėjant. Pagaliau ir tų "priminimų" vis mažiau besigirdi.

Būdingas požymis to tikrai liūdnos reiškinio yra tai, kad domėjimasis lietuviška knyga čia, išeivijoje, mažėja atvirkščiai proporcingai mūsų diasporos medžiaginio gerbūvio augimui. Šiandien pas kai kuriuos mūsų "inteligentus", kartais teigiančius, jog jie jau "suauogo" su šiuo kraštu, net dekoracijai jokių knygų nerasi, ir tai ne vien lietuviškų!

Primimus vienam, kitam tokių, kad, girdi, okupuotoje Lietuvoje knygos 15—30.000 ir net didesniu tiražu neretai tuoju pat, per kelias dienas, išperkamos, tesugebama tik šitaip atsakyti: "Kadangi dabartinėje Lietuvoje nieko kito nėra pirkti, užtat ten žmonės ir perka knygas, gi jeigu jie ten galėtų pirkti visko, ko čia turiama, tai ir Lietuvoje niekas, girdi, knygų nepirktų"... Vis dėlto tokiu atsakymu tenorima pateisinti vien tik savo nesidomėjimą knygomis, nes Lietuvoje žmonės knygas ne tik perka, bet ir jas skaito, apie jas kalba, jomis gyvai domisi.

Tenykštį susidomėjimą knygomis ir jų vertinimą gana gerai liudija ir gausūs, vis nauji "Ex libris" ženklai, dailininkų kuriami knygų mėgėjams bei gerbėjams. Čia gi, mūsų išeivių tarpe, tik labai retas kuris turi savo "Ex libris".

Vakarų Vokietija, Skandinavijos kraštai, Prancūzija savo galimybėmis įsigyti materialinių vertybių nelabai beatsiliekia nuo JAV, gi ir ten knygų tiražai ne krenta, bet didėja, o knygų spintos bei lentynos randamos ir mažose baldų parduotuvėse. Reiškia, susidomėjimas knyga nepriklauso nuo ekonominio gerbūvio "žemo lygio". Neabejotina užtat, jog Lietuvoje, net ir pagerėjus ekonominėms sąlygoms, susidomėjimas knyga nekris! Juk knygos gerbimas visų pirma rišasi su dvasinės kultūros primatu prieš medžiagines vertybes. Tai priklauso nuo žmogaus noro ir pajėgumo gyventi pilnutinių savo tautos kultūrinį gyvenimą.

O mes čia ar daug turime literatūros vakarų, simpoziumų, literatūros klubų, ratelių, ypač tokių, kur būtų aptariamoms mūsų knygos?

Turint minty čia gyvenančių lietuvių skaičių ir jų vidutinį ekonominį pajėgumą, mūsų knygų tiražas privalėtų būti tiesiog dešimteriopai didesnis, negu dabar yra. Tada ir čia leidžiamų knygų gerumo procentas galėtų būti žymiai aukštesnis, nes kūrybą žlugdo ir abejingumas, nesidomėjimas ta kūryba.

Pagaliau, jei tėvai "inteligentai" nesisidomi lietuviška knyga, jos nevertina, tai kaip galima tikėtis, jog jų vaikai domėsis tomis knygomis, gyvens lietuviškomis problemomis ir nenutols nuo lietuviybės.

Juk ir mūsų naujų ateivių šeimose nemaža yra tėvų, kurie "patylomis", kad kiti neišgirstų, su vaikais kalbasi angliškai ir lietuviškai raštija visai nesirūpina. Lietuviškų knygų demonstratyviai neperka, (Nukelta į 2 psl.)

Jonas Kelečius
Iš šiandien Clevelande atidaromos šio čekagičio dailininko parodos, kuri ten tęsis iki balandžio 26 d.

Sėdinti mergaitė (aliejus)

Julius Kaupas šiomet būtų 50-ties metų

Rašytojo sukaktuvinį gimtadienį minint

KAZYS BRADŪNAS

1964 metais Chicagoje netikėtai ir per anksti miręs rašytojas Julius Kaupas, jeigu būtų buvęs gyvas, tai šiomet kovo mėn. 6 d. būtų šventęs savo amžiaus 50 metų sukaktį. Julius Kaupas buvo gimęs 1920 metais.

1920 metų karta

Mūsų naujųjų laikų literatūroje 1920 metai itin įsidėmėtinai. Tais metais, kaip retai pasitaiko, yra gimę visa eilė plunksnos žmonių, kurių kūryba lietuvių literatūros raidoje jau palieka neištrinamus pėdsakus. Žodžiu, čia jau beveik galėtume kalbėti tiesiog apie 1920 metų mūsų rašytojų kartą. Štai daug ką sakančios ir daug sveriančios pavardės: Julius Kaupas — gimęs 1920 m. kovo 6 d., Vytautas Mačernis — gim. 1920 m. birželio 6 d., Vladas Šlaitas — gim. 1920 m. rugsėjo 27 d., Henrikas Nagys — gim. 1920 m. spalio 12 d. Savotiška mįslė yra Alfonso Nykos - Niliūno gimimo metai. 1947 metais išleistuose "Tremties metuose" pažymėta, jog jis gimęs 1920 m. liepos 15 d. Tačiau 1951 metais, leidžiant "Zemės" antologiją, poetas pasakė gimęs 1919 m. liepos 15. Tokia data antologijoje ir pažymėta ir paskui daug kur kartota, neišskiriant ir Lietuvių Enciklopedijos XX tomo. Tuo remiantis, Alfonso Nykos - Niliūno 50 metų sukaktis buvo ir mūsų laikraščio puslapiuos atskiru straipsniu paminėta. Tačiau paskiausiai išėjusiame Lietuvių Enciklopedijos 36-tame papildymų tome Niliūno gimimo metai žymimi vėl 1920. Tai tik pavyzdys, kaip atsiranda painavos ne tik mūsų istorijoje, bet tiesiog dar gyvojoje dabartyje,

vienam ar kitam neapsisprendžiant, kada jis iš tikrųjų yra gimęs.

Akistaton su mirtimi

Aplamai, kiek ši 1920 metų karta yra mūsų literatūroje kūrybinga, tiek pat, galėtume sakyti, yra ir fatališkai nelaiminga, negalėjusi parodyti ir išvystyti pilnai viso to, ką ji būtų padariusi, jeigu mirtis per anksti nebūtų įsikišusi. Kartos prasme čia imame ne vien tik "punktualiai" 1920 metais gimusius, bet ir po keletą metų vyresnius ir jaunesnius, kurie pritapo arba būtų savo amžiumi pritapę prie, taip vadinamos, žemininkų - lankininkų kartos. Pati pirmoji mirties auka buvo Vytautas Mačernis, žuvęs 1944 metais. Po to sekė partizanais Lietuvoje pokačio metais kritę šios kartos daug žadėjusieji literatūros kritikai, kurių nuostolio ir šiandien ši generacija negali išlyginti: Marmertas Indriliūnas ir Bronius Krivickas. 1961 metais automobilio katastrofoje netekta Antano Škėmos, kiek vyresnio amžiumi, tačiau prie lankininkų kartos pritapsio savo kūrybinių ieškojimų nerimu. Dar siaubingesni buvo 1964 metai, kada netekta ir mažiau bendraamžės visos kartos kūrybos ir lemties peizaže, gal kaip niekada anksčiau, šjūriai vienas prieš kitą atsistojo prasmingo kūrybinio vitališkumo ir staigos ir nelauktos mirties absurdiškumo medžiai. Įtampa vir-

Julius Kaupas

Nuotrauka Vytauto Maželio

pantis jų viršūnių šlamėjimas iš mūsų literatūros puslapių jau neišnyks, net ir visai šiai generacijai išėjus čia minėtų ankstesniųjų pėdomis.

Gilios kultūros pasakorius

Gi paliktosios Juliaus Kaupo pėdos, nors ir neilgai jo čia vaikščioti, jau ir dabar neištrinamos. Jis lietuvių literatūroje spėjo išamžinti vienut vienintelę knygą "Daktaras Krištukas

pragare". Išamžino pasakų knyga. Mūsųose daug kas rašė pasakas. Bet retas kuris, kaip, sakytum, Vaičiulaitis, jas pritempė prie rafinuoto ir aukšto literatūrinio lygio. Prie tokio lygio, kur pasaka yra ne vien tik vaikams sekami prasimanymai, bet ir gilia žmogiškąją prasmę turinti rinktinio vaizdo, filosofinės minties ir pasakiškos nuotaikos sintezė.

Julius Kaupas mūsųose buvo

dar ir miesčioniškosios lietuviškos pasakos pionierius. Visų jo pasakų fonas yra rašytojo gimtasis Kaunas, kai tuo tarpu buvome įprate vien tik į kaimo broliūsius bei seseles, močiutes bei senelius—tuos mūsų liaudies pasakų herojus. Julius Kaupas lietuviškųjų pasakų literatūra, galėtume sakyti, sumiesčionio pačia geriausia prasme, gimtajam Kaunui pastatydamas nežemiško gražumo paminklą.

Nerangumo neatsikratant

Liko nesusėptas išleisti jo novelių rinkinys. Liko daug po periodinę spaudą paskleistų jo kultūrinėmis temomis straipsnių, knygų recenzijų. Visa tai kada nors būtina sukaupti bent dviejuose jo raštų tomuose. Žinoma, neįauku, kai, net šešeriams metams nuo jo mirties praėjus, šito nepadaryta. Spauzoje jau buvo pasigirdę dėl to rūgėjimų ir kaltinimų. Ir kas čia kaltininkas? Manytume, kad tik mūsų vis neatsikratomas nerangumas, nesusibaudimas šokti ir padaryti.

Pavyzdys visiems profesionalams

Julius Kaupas mums dar įdomus ir kitu požiūriu. Jis nebuvo nuosekliai ir specialiai literatūros studijavęs universitetuose. Jis buvo, kaip daugelis mūsųose, medicinos daktaras. Tačiau medicinos daktaras pačia geriausia kudirkinė, basanavičinė, pietarinė prasme — buvo rašytojas. O štai sako, kad literatūros žmogumi gali būti lygiai visų profesijų žmonės, kurie tačiau domisi ne vien tuo, iš ko duona valgo, bet žvalgosi ir kur kas platesnių akiračių, taigi yra pilantiniai žmonės, koku buvo ir Julius Kaupas.

Prisimenant čia jo 50 metų gimimo sukaktį, kyla vienintelis noras, kad mūsų čionykščių visokių profesionalų gausioje ir išsimokslinusoje jaunojoje kartoje būtų daugiau panašių į Julijų Kaupą — būtų rašytojų, būtų plačios kultūros žmonių, būtų kūrybingos, lietuviškos dvasios šviesuolių.

KERTINĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

nors šiaip susirinkimuose dar vis graudžiai pašneka apie mūsų jaunimo nutautėjimą.

Čia reikia atvirai pasakyti, jog tuščiažodžiavimas apie lietuviškumo išlaikymo reikalingumą, "remiantis" praktiškumu to lietuviškumo išsižadėjimu yra tolygus šventraščio fariziejams.

O būtų gera, kad kiekviena lietuviška šeima (jeigu ji tokia save laiko), kas mėnesį skirtų

nors 2—5 dolerius naujai lietuviškai knygai įsigyti ir pasistengtų tą knygą perskaityti. Tada nors tų šeimų jaunimui lietuviškumo išlaikymas, to išlaikymo būtinumas būtų suprantamas, būtų lengviau įgyvendinamas. Gi jaunimo organizacijoms, pavyzdžiui skautams, gal vertėtų suorganizuoti ir knygų "muges", knygų aptarimus jaunimo sueigose, susirinkimuose ir šiaip visų su visais privačiuose ir neprivačiuose vyresnųjų savaitgalių susirinkimuose. J. Dn.

DR. ANTONIUS RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
7700 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antradi. ir penktadi. 10—4; šeštadi. 10—2 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
RAWFORD MEDICAL BUILDING
6440 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginecologinė Chirurgija
6182 S. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., sekt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarimais.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta.

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarimais.

DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJŲ SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 - 4 val. p. p., 6 - 8 val. vak., šeštadi. 12 - 2 val. p. d., trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 11 val. iki 1 val. p. d. ir nuo 6—8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienį
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Pirma tik susitarimais
Valandos pirmad., ketv. 5—8 val. antradi. 2—4 val.

REMKITE "DRAUGĄ"

Nesemiami lobiai

Lietuvių išlaikyti ir ją perduoti ateities kartoms didžiausią vaidmenį gali atlikti moteris. Todėl skatintina, kad ko didžiausias skaičius moterų taptų Instituto akivaizdinio ir neakivaizdinio skyriaus studentėmis. Moterų yra mažiau surištos su pragyvenimo šaltinių skirtu darbu, todėl jos daugiau laiko gali pašvęsti lietuvių išlaikymui. Ir dabartinėse liuanistinėse mokyklose mokytojų daugumą sudaro moterys, o ateityje moterims teks perimti dar didesnę liuanistinio mokymo naštos dalį.

Baigusius bet kurią aukštesniąją liuanistinę mokyklą vaikus tėvai turėtų paraginti lankyti Institutą ir stengtis lankymui sudaryti sąlygas. Mokslo Institute tekaunoja labai mažai, o nauda didelė.

JAV universitetai ir kitos mokslo Institucijos telkia studentus, gana plačiai išvystydamos savas institucijas garsinimą. Šito kaip tik stokoja Pedagoginis liuanistikos institutas. Pravartu būtų paruošti trumpą brošiūrą, skirtą susipažinti su Institutu. Spauda ne visus pasiekia, o jeigu ir pasiekia, kartais būna neperskaitoma. Brošiūra galėtų būti kas metai skleidžiama po visų pasaulio kraštų bendruomeninius kanalus. Tai padėtų sutelkti didesni studentų skaičių neakivaizdiniam skyriui.

Pedagoginis liuanistikos institutas skirtas viso pasaulio liuaniviams. Vadovybės ir lektorių darbe ir pasižventimo dėka ir dar nedidelio skaičiaus rėmėjų lėšomis suteikta parama Institutui mokslo aruoduose supilti didelį liuanistinio mokslo lobius. Šių lobijų septynis kviečiamį viso

pasaulio liuanivai.

Redakcijos pastaba. Akcentuojant Pedagoginio liuanistikos instituto svarbą laisvojo pasaulio liuanivų išsivijai, o taipgi rūpinantis didesnio studentų skaičiaus sutelkimu, manytume, kad nemažiau reikėtų kreipti dėmesio taipgi į mokymo metodų ir kurso programų papildymą, būtiną jų, jei galima taip išsireikšti, pajauninimą. Instituto vadovams ir dėstytojams reikėtų kurti labiau paisyti ir čionykščio studentų balso. O toks Institutui šėsių uolesniųjų studentų balsas buvo paskelbtas ir "Draugo" kultūrinio priedo puslapiuos, studentų skyriuje "Akademinių prašvaisės" š.m. vasario 21 d. Visi jie ten ir pageidavo, kad Instituto kursai būtų labiau priartin-

ti prie dabarties gyvosios kūrybos, praktikos ir aktualijos. Pavyzdžiui, turint galvoj vien tik literatūros dėstymą stud. Dangolė Stončiūtė ten rašė: "Mes siūlėme turėti kursą, kuris apimtų moderniuosius, šių laikų liuanivius rašytojus. Tačiau siūlymas siūlymu tepasiliko. Vėl šiais metais vargstame su tais pačiais senaisiais. Tiesa, Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje" ir Katiliškio "Šeštadienis už miesto" nagrinėjimas buvo gan įdomus, bet norėtume, kad tokios medžiagos būtų kur kas daugiau".

Ir kodėl daugiau šitokios medžiagos čionykščiam mūsų jaunimui neduoti. Šios dienos rašytojas jauniesiems bus ne tik labiau prie širdies, bet jis bus gal ir pasektinas pavyzdys, kad štai ir išsivijoj vis dėlto įmanoma liuanivų grožinės literatūros kūryba, kad ir jie patys čia gali tap-

ti liuanivų literatūros autoriais, kaip ir toje pačioje aplinkoje brenęs, jau kelių gerų knygų autorius, Kazys Almenas.

Gi šiandieniniuos mūsų liuanistinio švietimo rezultatus patiri ir pamatai net tam tikrą paradoksa: vienas kitas iš mūsų jaunimo, nuvažiuavęs į okupuotą Lietuvą ir susitikęs tenyščius studentus, nelauktai pajunta, jog jis pats kur kas mažiau žino apie Amerikos liuanivų rašytojus, sakytum, kad ir apie pokario metų žemininkus ir dar jaunesnius, negu užkalbintas kolega Vilniuje.

Todėl ir manytume, jog Pedagoginio liuanistikos instituto gausenis lankymas gera dalimi priklausotai nuo metodų ir programų atšviežinimo, akcentuojant šalia visa ko ir kūrybinę liuanistikos dabartį.

● Rašytojo Juozo Grušo du dramų veikalus — "Zmogus be veido" ir "Dabarties tragedija" išleido "Vagos" leidykla Vilniuje. Pirmasis dramų veikalas yra iš tiesų atnaujinta anksčiau išleista jo drama "Profesorius Markas Vidinas". Knyga 204 pusl. apimties, išleista 4000 egz. tiražu.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai priimami susitarimais.
Ofiso telefonas: PR 8-3239
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINECOLOGINĖ CHIRURGIJA
6440 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma liguonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 574-8013

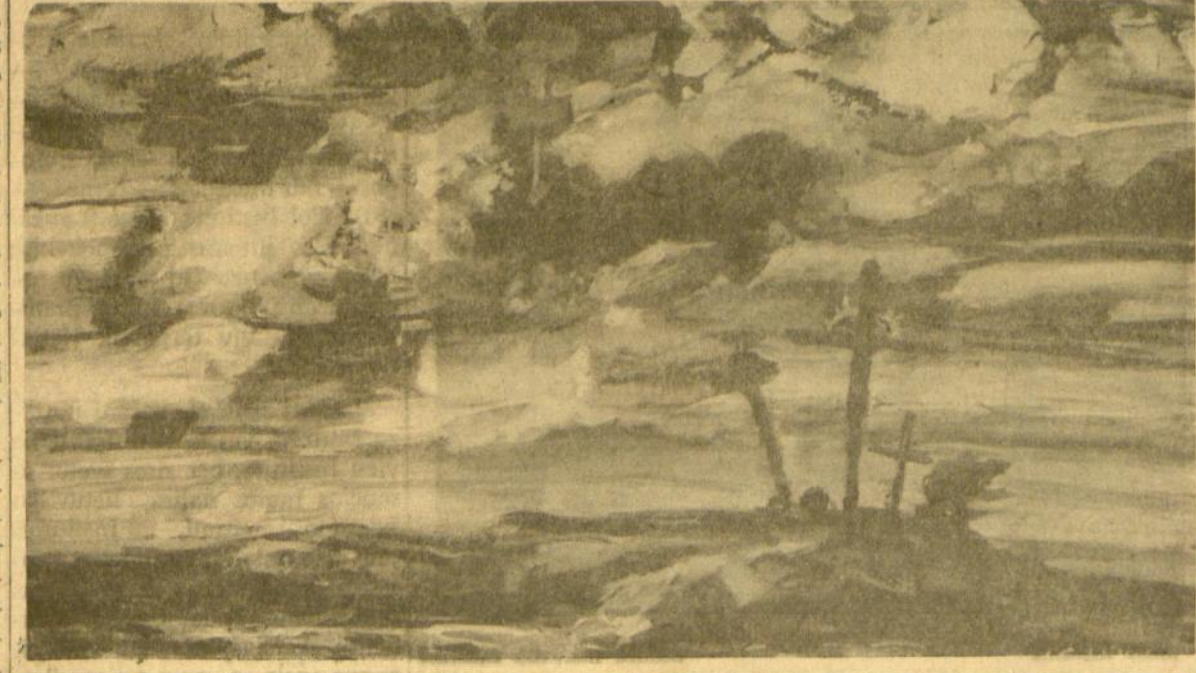
DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-cios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštadieniais 2—4 val. Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3045

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2484 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-6, treč. ir šešt. tik susitarimais.

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2484 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-6, treč. ir šešt. tik susitarimais.

REMKITE "DRAUGĄ"

Adomas Galdikas

Senosios kapinės

Tegu iš po karklo žievės

Albino Baranausko individualaus braižo poezija

Albinas Baranauskas, PASAGA IR VYŠNIOS. Eilėraščių. Lietuviškos knygos klubas, Chicago, 1969 m., viršelis M. Stankūnienės, 64 psl., kaina 2 dol.

AUG. RAGINIS

me tokius provincinės geografijos pėdsakus, kaip — Pajevonio mėnulis, Gražiškiai, Paprūsės valsčiai, Zanavykų vieškelis, Vištyčio kalvos, Vaizbūniškių kryžkelė, mažas Kunigiškių kaimas, Skardupiai, ar Vilniaus gatvė Vilkaiviškyje. Tai anaipol nereiškia, kad jis tebtų vien savo "tolimo kampelio" poetas. Autorius griebia ir plačius akiračius, žvelgda-

Albinas Baranauskas

mas iš perspektyvos į žmones ir įvykius, ar pakildamas į tragišką plotmę, kaip tai skaitome eilėraštyje "Dainuok, kad". Jis pradeda mas mūsų laukų nuotaikomis, nors jau išsyk gailiomis:

Dainuoki, kad iš vėjo kvepalai, smėlis ir geltoni plaukai. Tegu iš po karklo žievės

sukukčios nusiminę laukai.

O baigiama žodžiais:

Dygsta žolelė Sibire ant kapo
Nuo šitos jūsų dainos.

Tokie eilėraščiai kaip šisai, ar "Jums rašo", "Est locus", "Visų šventė" ir panašūs atžymi Albino Baranausko, kaip poeto, posūki nuo jo beletristikos. Tiesa, ir dabar rasime provincijos artimumą, kasdieniškus vaizdus, vietom nuskambančius kaip proza, vietomis vaikiškus ir originalius. Išgirsime kaimietišką šnekėjimą, bet rašytojas jau žino, kad miglos apnešė jo jaunų dienų, dvidešimt dvejų metų, optimizmą. Sodžiaus idilė ir skaidrumą nusiaubė karai, bėgimai, tremtis, Sibiras, Krasnojarskas, gyvenimas svetimaj "be lietaus žemėj", ir tau tik iš tolybės atsišaukia "Skardupiai ir Vaitkabalai, kalno sulčių saldumas". Iš to atsiskleidžia naujas Albino Baranausko kūrybos tonas. Anksčiau, novelėse, jis buvo ilgesingai saulėtas, o dabar, poezijoje, — nostalgiaškas, rezignavęs ir iš dalies tragiškas savo vizijose ir tolydiniame grįžime į jaunų dienų kalvas.

Antras išskirties ženklas yra moderninė Albino Baranausko "Pasagos ir vyšnios" tartis. Tas jo modernizmas yra individualus, savas, kone lietuviškas, kadangi jis perpintas savo žemės paveikslais. Autorius yra gerai perėjęs kai kurių modernių lyrikų mokyklą ir ją įsisavinęs. Kaip pavyzdžius, galėtume suminėti vietas, kur jis, panašiai kaip ir daugelis anglų kalbos poetų, pasigauja labai jau proziškus objektus. Nepasakytume, kad šis subtilus menas iš prozos išgauti poeziją jam pavvsta. Toks eilėraščių kaip "Kopūstienai" pradžioj neišbrenda iš kasdieniško, o pabaigoj jaučiamas savotiškai mįslingas užsukimas. Yra ir daugiau tokių eilėraščių, kur sutrinka pabaiga, gal kaip tik dėl noro užskleisti modernišku ir kiek neįprastu gestu. Šiaip Albinas Baranauskas savąja modernine tartim pasivaduoja meistriskai. Ypač eilėraščių pradžioje daug kur randi virtuozo ranka nutekintas eilutes: naujas, netikėtas, sykiu estetiškai atbaig-

(Nukelta į 4 pusl.)

Albinas Baranauskas

ŠEŠI

TREMTINIO ATODŪSIAI

Iš knygos "Pasaga ir vyšnios"

Adomas Galdikas

Peizažas

Iš po nakties ties miestu dar truputis mėnulio:
Negyviem antenų stagaram tai pats švelniausiasis
piautuvas;

Niekad nepirkite, pirma neišmėgine.
Esame iš daugelio rasių vieninteliai, kurie taip gebam
atsiminti,

Kaip kino ekrane, kaip mičiupinėtuos knygų puslapiuos,
Atverstuose rudenį, kai pasidaro pilka gatvėse.
Arba kaip vaikystę ant kalno.

Praeitis ant storo, neobliuoto stalo
Kreida užrašo vis intymesnius ženklus.
Vaiduokliškas apypietės laikrodis
Išmuša mūsų zirzesį greitomis apleistose trobose.
Tvenkiniui atsimerkė saulėtekio akys.

Grindinys negailėstingai kvepia šviežiai nukankinta
žole. Jie

Pašėdami atlipa į trečią aukštą, vaiduokliai.
Vaikai deda į šalį žaislus: kas kitas taip pralinksmins?
Jų veidai iškirpti iš klijuo paleidusio albumo,
Plaukai kvepia pigesniuoju Nodelfeino briljantinu,
Ir jie visai neturi rankų pasibelsti.
"Žiūrėkime į vienas kito seną ilgęsi
Aukštai šakose, po kuriom pravažiuoja vežimai".

Bet leiskim tart žodį mirusiem, kurie mus taip gerai
pažino.

Tą naktį staugė vilkai, Ji kliedėjo apie Petrines
Pašventory su baltu drabužiu. Už lango
Verkė senas kaimynas iš Pajevonio mėnulio.
Arba kai gyslotos rankos, rankos drungno vėjo ir
žarstomo smėlio

Žarstė langą, pro kuri, kai dar nebuvo nukirsta akacija,
Ant grindų mėnesiena, lopšyje baimė.

Jis keldavosi imti kūdikiu ant rankų,
Jo mirtis buvo viena nepabaigiama kankynė.

Tolimas kelias per kalvas brėkute,
Tolimas kelias vežėčiomis į pašventintas kapines,
Tolimas kelias.

Kas iš jūsų dar atmena, į kur vėjas pievaitėse
lenkdavo žolę?

Dulka, dulka vėžės per kaimus, įrėžtos
Pritemusioje užmirštos spalvos vizijoje.
Pas duris susėdę krautwininkai tingėdavo, tau įėjus,
atsikelti.

Iš tolo kvepėdavo jomarko lauktuvės.
Žolė.

Pro trobikės langus, beveik užstotus alyvų,
Prieš iš baimės pabalusių vaikų akis,
Įsmeigtas į ūkanotą tvankumos akiratį,
Dulkančiu keliu atrieda tankai.

Vėjas iš rytų, rytys, skverbiasi pro pamatus, gatvėse
avizias.

Uždainavo apšalęs aludės langas,
Siūbuoja vakaras ant rogėm išvažinėto kiemo,
Ledo ašaros dainuoja tamsiais eglėlių balsais
Apie užpustytus išsekusius slruostus,
Apie sėdinėjimą užstalėse, veltui belaukiant,
Apie pasenusių, bedančių bėrių pas barjerą išbarstytas
avizias.

Pro ežerus ir pro vėjo matūnus, taip tyliai —
Aistiškinės girios dueltelėjimas!

(Dulkių alsavimas ir liepų žydėjimas.)
"Sudiev, sudiev..." Varpeliai žvanga.
Vežikas dedasi kepurėn Marschbefeht'į.

PINČIUKAS

J. SAVASIS

Pinčiukas — vargšas velniukas pateko pragaro hierarchijos akyse nemalonėn dėl to, kad nepajėgė, nemokėjo sugundyti jaunos vienuolės naujokės, kuri, apsišarvavusi visokio-

— O iš kur tu mane pažįsti? — pasiteiravo.

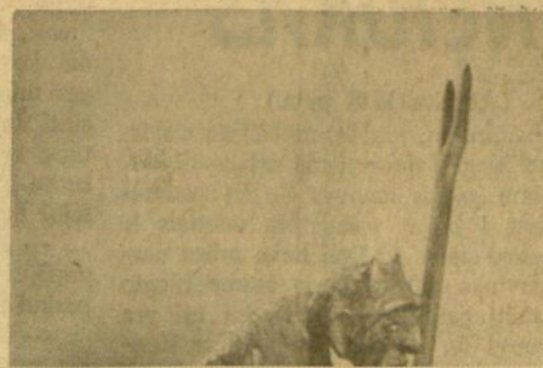
— Kur čia nepažinsi. Juk tu net į mūsų pokario lankininkų literatūrą patekai. Visi tave žinome ir atpažįtame. Tai kaip sekasi?

— Šis vakaras turėtų būti puikus, — man sako. — Pagalvok tik apie Velykas, apie švelnių sielų misticizmą, apie pasiryžimus būti geresniais, apie tikėjimo pagyvėjimą. Tik pagalvok, kiek čia mums būtų darbo įvesti juos į pagundas ir nuodėmes...

— Tai kogi murksai be darbo? — paklausiau.

— Darbas? Tik tu pažiūrėk į juos. Ar bent vienas jų galvoja apie Velykas ir kas yra prisikėlęs? Jie paskendę nuodėmėse iki kaklo, netiki į nieką, neturi nė trupinėlio tikėjimo. Ką su tokiais veikti? Kuo juos sugundysi, jei jau turi viską? — Ir Pinčiukas pasipiktinęs pakilo:

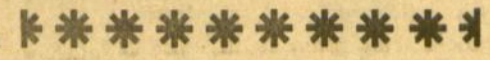
— Einu laukan pakvėpuoti tyresniu oru. Kadangi ir aš buvau baigęs vakarienę, ji nalydėn, beklauzdams iš nusiskundimu a-

rankoje. Pasirodžiau tokioje išvaizdoje, kurią pamatęs sukristų net Romos gladiatorius. Sukosėjau, kad ji mane pastebėtų. O ji, atsisukus, net nemirktelėjus, sako: "O, velnias!" — "Kaip tai", sakau, "o, velnias? Argi tai nėra nepaprastas dalykas pamatyti velnią?" Ir žinai, ką ji man pasakė? "Eik, sako, gąsdinti kokios pasenusios davatkės. Mes, kai prisiryjame LSD ir kitų narkotikų, matome baisesnių dalykų už velnius..." Ir turėjau eiti šalin, pabrūkęs uodegą tarp kojų.

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Mėnesinis kultūrinis žurnalas. Redaguoja Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston Mass. 02122. Leidžia lietuvių pranciškoniai. Administruoja T. B. Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Prenumerata 10.00 dol. metams.

• **Kazimieras Barėnas, TUBOTO GAIDŽIO METAI**. Nidos Knygų klubo leidinys, Nr. 76, 1969 m. Knyga 438 psl., kaina 3.12 dol., gaunama ir "Drauge".

Tai naujas Anglijoje gyvenančio mūsų rašytojo veikalas. Ir nors tituliname puslapyje niekur neįvardintas jo žanras, mes jį vis dėlto pavadintume romanu. Reikia sakyti, kad ši naujoji Barėno knyga bus nemažiau skaitytųjų mėgiama, kaip ir ankstesnės to paties autoriaus knygos: "Giedra visad grįžta", "Karališka diena", "Atsitiktiniai susitikimai".

"Tuboto gaidžio metuose" autorius pasakoja įvykių, atsitikusių Pavandenės parapijoje pirmojo pasaulinio karo vokiečių okupacijos metais. Tai akyliai būtini lietuviškojo kaimo aprašas, tačiau ne sausas, o perleistas per kūrybingą rašytojo vaizduotės prizmę. Romane čia nėra kokių nors didelių pagrindinių herojų, ant kurių pečių stovėtų visa veikalo konstrukcija, bet užtai čia spalvingai ir nuotaikingai pabyra anos kasdieniškos buities žmonės, įremiti į savo dienų rūpesčius, besišvaistą sodrios ir gyvos kaimietiškos kalbos grožybėmis. Kazimieras Barėnas yra rašytojas, kurio knygu puslapiuose ir smulki kuri nors detalė nuolat sublizga kone akinančiai arimų stiklu saulėje. O tokių vietelių labai apstu ir šioje knygoje.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaktorius: Juozas Vaišnys, S.J. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata — 5.00 dol.

Apie pranciškonus observantus Lietuvoje XV ir XVI amž. anksčiau pradėtąjį straipsnį baigia dr. V. Gidžiūnas, OFM. Ignas Malėnas spalvingame atsiminimų fone rašo apie tai, kaip gimė skiemenų metodas. Apžvalginėje žurnalo dalyje šį kartą kaip tik minima pedagogo Igno Malėno 70 metų sukaktis.

Grožinės literatūros puslapiams dar tenka pastaruosiu metu literatūron vėl grįžtančio Medardo Bavarsko keturi eilėrašėčiai ir okupuotoje Lietuvoje jau pokario rašytojų generacijai priklausančio Romualdo Lankausko novelė "Krantas jau visai arti". Apžvalgų puslapiuose apie šį autorių plačiau rašo Kęstutis Keblys. Be kita ko, ten dar randame A. Paškaus straipsnį "Perklejus išsėkė pertekliū", kuriame gana tiesmūkiškai liečiama tai, kas vyksta Katalikų Bažnyčioje po II Vatikano suvažiavimo. Apie Ohio valstybiniam universitete įvykusį baltų literatūrų simpoziumą rašo to simpoziumo dalyvė Birutė Cipilijauskaitė. Gi apie Vytauto Kavolio straipsnį "Metmenyse" (Neaiškumo patologijos) kritiškai atsiliepia K. Kalvėnas.

Knygų skyriuje, be anksčiau minėto Lankausko, dar vertinami Mykolo Vaitkaus atsiminimų tomai "Nepriklausomybės saulėj" ir okupuotoje Lietuvoje išleista monografija apie Dieveniškės.

Adomas Galdikas. Audringas abstraktas (Nuotr. V. Maželio)

Jau baigiamas tešniais ejęs interviu su kard. Suenens apie Bažnyčios vienybę po II Vatikano susirinkimo. Mykolas Krupa-vičius labai įdomiai atsiliepia į okupuotoje Lietuvoje išleistą R. Vėbros veikalą apie dvasiškios įnašą, kovojant už Lietuvos nepriklausomybę. Žurnalo puslapiuose liečiama ir daugiau aktualių temų, kur kalbama apie malonės metą, apie montesorinį auklėjimą, apie "Lituanus" žurnalo likimą ir kt. Labai visiems parankus kalbos problemų skyrius "Gimtas žodis". Numeris iliustruotas D. Rėklytės - Alek-nienės dailės darbų nuotraukomis.

• **Kazys Mustekis, PRISIMINIŲ FRAGMENTAI**. Nidos Knygų klubo leidinys Nr. 77, 1970. Knyga 126 psl., kaina 2.50 dol., gaunama ir "Drauge".

Tai atsiminimai žmogaus, kuris pats asmeniškai buvo įsktas į mums visiems įdomių, o visai tautai tragiškų įvykių sukūrį. Kas šioje atsiminimų saujoje liečiama, galime susidaryti vaizdą, jau vien iš knygos skyrelių ant-raščių: Generolo Kubiliūno su-kilimas, Krašto apsaugos ministe-rio kėdėje, Ministrų taryboje,

Vieningo darbo vyriausybė, Vo-kiečiai spaudžia užimti Vilnių, Internuoti Lenkijos kariai, Rusų igulos Lietuvoje, A. Merkio mi-nistrų taryba, Mano santykiai su Raštikiu, Raštikis išėina į atsar-gą, Naujo kariuomenės vado pas-kyrimas, Rusų provokacijos ir ultimatumas, Diplomatiškos šefo paskyrimas, Ultimatumas ir pas-tutinysis Ministrų tarybos posė-dis, Prezidento išvykimas. Reikia manyti, jog K. Mustekio atsimi-nimai bus mūsųose graibstyte graibstomi, kaip ir kadaise aną laikotarpį lietuš J. Gliaudos ro-manas "Agonija".

• **SVIETIMO GAIRĖS**, Lietu-viškojo ugdymo žurnalas. Nr. I (5). Leidžia ALB Svetimo tary-ba. Žurnalas išėina du kartus per metus. Vyr. redaktorius: Pe-tras Maldeikis, 1836 So. 49 Ct., Cicero, Ill. 60650. Administratorius: Juozas Tamulis, 7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 2.00 dol., atskiras numeris 1.00 dol. Žurnalas spausdinamas spautu-veje Immaculata Press, Putnam, Conn. Šis numeris yra 96 psl. Vien tik bendradarbių pavar-dės ir straipsnių temos jau rodo, kad žurnalas yra labai savo vie-

toje ir atitinkamam lygryje. Štai tik kelios temos iš daugelio: Pro-fesorius J. Pikūnas "Lemtingi momentai vaiko auklėjime"; P. Maldeikis "Po dvidešimt metų"; St. Barzdukas "Tautinis ugdy-mas likiminiame kely"; dr. A.

MOVING
Perkrausto baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai—pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai—metalu aplieti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

MOTINOS DIENOS ŠV. MIŠIŲ NOVENA

Malonus Geradari - Geradare,
Šiuo turime garbės Jus kviesti įjungti į Maldų puokštę už MOTINAS — gyvas ar mirusias.

Kiekvienais metais, besiantinant Motinos diena, "Draugo" vienuolyno namas ypatingu būdu meldžiasi už visas gyvas ir mirusias MOTINAS, MOCIUTES ir UOSVES. Kiekvienas sūnus ir duktė gali suteikti savo motinai Motinos dienos proga dvasinę gėlių puokštę, įjungdamas savo motiną į šį bendrą maldų vainiką.

Pradedant gegužės 2 dieną, per visas aštuonias sekančias dienas Marijonų vienuolyne Chicagoje bus ŠV. MIŠIŲ NOVENA už MOTINAS, MOCIUTES ir UOSVES, gyvas ar mirusias, kurių vardai bus mums prisiusti. Ši dovana teiks stiprybės ir globos Jūsų motiną gyvenimo užsiėmimuose, o jei ji yra mirus, prisidės prie jos amžinos laimės.

Tikimės, kad savo Motinos neužmiršite, jos vardą prisiūsite ir pridėtą lapelį užpildę mums grąžinsite.

Jums dėkingi
Tėvai Marijonai
6336 S. Kilbourn Ave.
Chicago, Ill. 60629

MOTINOS DIENOS NOVENAI LAPELIS

Prisimindamas savo Motinos gerumą ir malonumą, nuoširdžiai prašau įjungti mano Motiną į šv. Mišių novena, kuri prasidės gegužės 2 d. ir baigsis Motinos diena, gegužės 10.

Mano motinos, pamotės vardas () mirusi () gyva
Mano močiutės vardas () mirusi () gyva
Mano uošvės vardas () mirus () gyva
Mano vardas ir pavardė
Adresas
Miestas Valstybė Zip
Mano auka Novenai \$.....

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters.
Nuomoja — Paruooda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

SPECIALI KAINA
\$15.00
Pusmetinis sušukavimas \$10
Pilna kaina
MODERN IMPRESSION
COIFFURES
THERESE RIZZONE, sav.
6655 S. Mozart — Tel. 776-7126
1/2 bloko į vak. nuo California
ant 67-tos
Antr., treč. ir šešt. 9 iki 5:30
Ketv. ir penkt. 9 iki 9. Sekm. ir
pirm. uždaryta.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
IR MEGEJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.
REIKMENYS FOTOGRAFAMS
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PProspect 6-8998

Sennas "Lietuvių kalbos proisto-rė"; Ig. Malėnas "Skiemenų me-todas"; V. Liulevičius "Istorijos dėstymas lituanistinėse mokyklo-se"; J. Masilionis "Seimos ir mo-kyklos bendradarbiavimas švie-timo darbe"; Pr. Razminas "Problemniai lituanistinių mo-kyklų reikalai" ir kt.

• **MOTERIS**, 1970 m. sausio vasario mėn. Nr. I. Lietuvių moterų žurnalas, leidžia Kanados Lietuvių katalikų moterų draugija. Redaktorės: Z. Daugvainienė ir N. Kulpavičienė. Admini-stratorė: B. Pabedinskienė. Re-dakcijos ir administracijos adre-sas: 1011 College St., Toronto

4, Ont. Canada. Metinė prenu-merata 5.00 dol.
Gerame popieriuje spausdina-mas ir gausiai mūsų dailininkų darbais iliustruotas, žurnalas da-ro labai kultūringą išpūdį. Mo-teriškasis skonis, kūrybingumas ir praktiškumas šio žurnalo pus-lapiuos sudaro akiai ir širdžiai malonią vienumą.

G E L Ė S
Vestuvėms, banšetams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZAUSKU
Beverly Hills Gėliųyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 3-0834

since 1914...
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts
Compounded Daily
Paid Quarterly

6%
2-YEAR SAVINGS
CERTIFICATES
(Minimum \$5,000)

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elek-trinių krosnių, radio ir tele-vizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ STAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

LUIZ AUTO REPAIR
6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629
TELEF. — 436-3699
KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
Savininkas Aloyzas A. Kumiskas

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui.
Nerūdija ir nereikia dažyti.
T V O R O S: įvairiausio alu-minijaus, plastikos, plieno, įvai-rių spalvų.
S T O G E L I A I
DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus kon-strukcijos.
Naujaisi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.
FORMICA KABINETAI
KOSTAS BUTKUS
Telef. — PProspect 8-2781

KULTURINĖ KRONIKA

• Pabaltiečių bendravimas atei-
nančios vasaros latvių Dainų
šventėje Los Angeles mieste. Š.
m. liepos mėn. 5 d. Los Angeles
mieste, Kalifornijoje, įvyks visuo-
tinė Jungtinių Valstybių ir Kana-
dos latvių Dainų šventė. Į progra-
mą yra įtraukta ir mūsų Broniaus
Budriūno dainelė "Pradės aušrelė
aušti". Jai atlikti prie bendrojo
choro prisijungs Br. Budriūno
choras, o taip pat ir vietinis estų
choras. Po to visi trys chorai —
latvių, lietuvių ir estų padainuos
vieną latvišką dainą kartu.

Į Dainų šventės programą lat-
viai pateikė trumpus lietuvių
Dainų švenčių Amerikoje istori-
jos. Ją sudarė Bronius Budriūnas,
o kompoz. Vladas Jakubėnas ją
išvertė į latvių kalbą, visa me-
džiaga latviams jau dabar reiki-
linga. Savo leidinyje — šventės
programoje latviai numato patal-
pinti ir žymesniųjų, Amerikoje
gyvenančių lietuvių muzikų nu-
traukas.

Yra tai gražus pavyzdys Pabal-
tijo bendradarbiavimo. Šios trys
tautos, sujungtos bendru likimu,
pradėjo plačiau bendradarbiauti
tiek kultūrinėje, tiek ir politinėje
plotmėje dar prieš II pasaulinį
karą; užtai vėliau Molotovo ulti-
matumo notose, panaikinant ne-
priklausomą šių valstybių egzis-
tenciją ir pastatant svetimos ran-
kos parinktus ministerių kabine-
tus, buvo minėtas ir šis bendra-
darbiavimas, kaip "agresijos są-
mokslas" prieš Sovietų Sąjungą.
Trijų tautų bendradarbiavimas
buvo ypač išsiplėtęs Vokietijos
stovyklų laikais; Britų zonos kar-
tinės valdžios raštuose net
visos trys tautos buvo žymimos
vienu terminu — "Balts" ir sto-
vyklose grupuojamos kartu.

Atvykus į šį kraštą, kiekviena
Pabaltijo tauta pradėjo savo at-
skirą emigrantišką gyvenimą; lie-
tuviai būrėsi arčiau ankstesnės
emigracijos telkinių. Latviai ir
estai, kurių ankstyvesnė emigra-
cija buvo itin negausi, plačiai iš-
sisklaidė po visą Ameriką. Trijų
tautų bendradarbiavimas beveik

nutrūko; tik New Yorke, kur visos
trys tautos, ypač gi latviai ir es-
tai yra gausiai susimėtę, kartais į-
vyksta bendri įvairių organizacijų
posėdžiai ar sudaromos bendros
delegacijos. Gražų veiksnį sudaro
ir Pabaltiečių kultūrinis klubas
Bostone, suruošęs daug įdomių
koncertų.

Los Angeles lietuvių ir estų in-
iciatyva parodyti baltiška bendra-
darbiavimą latvių Dainų šventėje
yra džiugi ir sveikintina.

V. J.
• Vytauto Mačernio poezija iš-
leidžiama Vilniuje. Užsieniui
skirtame 1970 metais okupuotoje
Lietuvoje išleidžiamų knygų 172
psl. kataloge, pavadintame "Kny-
gos lietuvių kalba iš TSRS", be
kitos, randame informaciją apie
numatytą Mačernio poezijos išlei-
dimą. Ten rašoma šitaip: "Ma-
černis V. POEZIJA. 7 sp. II ketv.
80 kp. V. Mačernis (1921—1944)
— tragiško likimo, skaudžių vidi-
nių prieštaravimų poetas. Antrojo
pasaulinio karo drama, kurios
metu prasidėjo ir nutrūko poeto
kūryba, nulėmė sielvartingą jo
kūrybos pasaulėjautą ir trapų di-
delių žmogišku vertvbiu ilgėsį.

Poetas išspausdino vos keletą
savo kūrinių. Jo artimieji ir drau-
gai išsaugojo poeto rankraštinių
palikimą, kuris ir skelbiamas šioje
knygoje. Į rinkinį įeis taip pat
jo vertimai iš klasikinės Vakarų
Europos ir iš rusų poezijos".

Žinoma, reikia tik džiaugtis
vieno iš ryškiųjų žeminių kartos
poeto kūrybos paskelbimu Lietu-
voje. Bet čia pat reikia ir pirštu
rodyti į okupanto nusikaltimą, kai
mirusio poeto kūrybos net 26 me-
tus buvo neleidžiama jo gimtajame
krašte knygos pavidalu pas-
kleisti.

O ir dabar minėto katalogo in-
formacijoje tikrovė (tur būt "kul-
tūrinio bendradarbiavimo" dvasio-
j) apeinama, kai kalbama apie
poeto draugų jo rankraštinių pali-
kimo išsaugojimą, nė puse žodžio
neužsimenant, kad kaip tik poeto
draugų pastangomis Mačernio
"Vizijos" jau 1947 metais buvo iš-

JAV LB Revizijos komisija, tikrinusi Lietuvius išdo knygas, rado jas pavyzdingoje tvarkoje. Iš k. į d.: dr. St. Biežis, dr. K. Ambrozaitis, J. Kučėnas — Lietuvius reikalų vedėjas ir Vyt. Kasniūnas — komisijos pirmininkas.

leitos Romoje ir visa jo poezija
1961 metais Chicagoje.

• Rašytojas Česlovas Grince-
vičiaus nauja knyga jau baigia-
ma spausdinti "Draugo" spaus-
tuvėje. Tai mozaikinis romanas,
pavadintas "Geroji vasara." Knyga
bus apie pustrėčio šimto puslapį,
ją leidžia Lietuviškos knygos klubas.

• Dr. Vygantas yra išrinktas į
narius komiteto, rengiančio tarp-
tautinį Pax Romana suvažiavimą.
Dr. Vygantas yra eilę metų pir-
mininkavęs Pax Romana sąju-
dinių prieštaravimų poetas. Antrojo
pasaulinio karo drama, kurios
metu prasidėjo ir nutrūko poeto
kūryba, nulėmė sielvartingą jo
kūrybos pasaulėjautą ir trapų di-
delių žmogišku vertvbiu ilgėsį.

Poetas išspausdino vos keletą
savo kūrinių. Jo artimieji ir drau-
gai išsaugojo poeto rankraštinių
palikimą, kuris ir skelbiamas šioje
knygoje. Į rinkinį įeis taip pat
jo vertimai iš klasikinės Vakarų
Europos ir iš rusų poezijos".

Žinoma, reikia tik džiaugtis
vieno iš ryškiųjų žeminių kartos
poeto kūrybos paskelbimu Lietu-
voje. Bet čia pat reikia ir pirštu
rodyti į okupanto nusikaltimą, kai
mirusio poeto kūrybos net 26 me-
tus buvo neleidžiama jo gimtajame
krašte knygos pavidalu pas-
kleisti.

O ir dabar minėto katalogo in-
formacijoje tikrovė (tur būt "kul-
tūrinio bendradarbiavimo" dvasio-
j) apeinama, kai kalbama apie
poeto draugų jo rankraštinių pali-
kimo išsaugojimą, nė puse žodžio
neužsimenant, kad kaip tik poeto
draugų pastangomis Mačernio
"Vizijos" jau 1947 metais buvo iš-

SACRED HEART SCHOOL
Resident School For Boys
Grades 4 Through 8
BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL
ANDOVER, MASS. 01810

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE
2615 West 43rd Street
Chicago, Illinois 60632
Tel. 254-2233 ar PR 8-5374

NAUJI PATVARKYMAI

Dabar galioja persiuntimui apmokėtu maitu
siuntinių į U.S.S.R.

Palengvinama daiktų klasifikacija, kaikiuriems
dalykams pakeičiamas maitas, ir t.t.

SENA PATIKIMA FIRMA

Ir toliau tarnauja vis augančiai klientūrai, yprastu tradiciniu
būdu, kaip tarnavo 40 save egzistavimo metų.
Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėko-
jame jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų
patarnavimą ir tada jūs mums dėkosite.

**PASTŲ GAUNAMI SIUNTINIAI TĄ PACIĄ DIENĄ
PARUOŠIAMSI PERSIUNTIMUI.**

Naujausio katalogo ir naujausių patvarkymų kreipkitės į
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
TEL: — 215 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE
220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003
TEL: — 212 982-8410

Arba į bet kurį mūsų skyriaus atstovą

PHILADELPHIA, PA. 19123 ELIZABETH, N. JERSEY 07201
1013 N. Marshall Street 956A Elizabeth Street
WA 6-8878 354-7608

BALTIMORE, MD. 21224 **HAMTRAC, MICH. 48212**
3200 Eastern Avenue 11415 Jos. Campau Avenue
DI 2-2374 365-6350

SO. BOSTON, MASS. 02127 **KANSAS CITY, KANSAS 66102**
380 West Broadway 18 South Bethany
AN 8-8764 AT 1-1757

CHICAGO, ILL. 60632 **MIAMI, FLORIDA 33138**
4102 Archer Avenue 6405 Biscayne Boulevard
Tel. 254-4144 FR 9-8712

BRANCH **MINNEAPOLIS, MINN. 55414**
CHICAGO, ILL. 60622 217 E. Hennepin Ave.
BE 5-7788 FE 2-4908

CLEVELAND, OHIO 44110 **NEW BRITAIN, CONN. 06052**
787 East 185th St. 97 Shuttle Meadow Avenue
486-1836 Tel. 224-0829

DETROIT, MICH. 48210 **NEW YORK, N. Y. 10003**
6400 Michigan Avenue 101 First Avenue
TA 5-7500 OR 4-3930

OMAHA, NEBR. 68107 **PARMA, OHIO 44134**
5524 So. 32nd Street 5432 State Road
731-8577 749-3033

PITTSBURGH, PA. 15222 **ROCHESTER, N. Y. 14621**
346 Third Avenue 683 Hudson Avenue
GR 1-3712 BA 5-5923

LOS ANGELES, CALIF. 90026 **VINELAND, N. J. 08360**
2841 Sunset Blvd. Parish Hall
213-382-1568 West Lands Avenue
609-691-8423

SAN FRANCISCO, CAL. 94122 **SEATTLE, WASH. 98103**
1236 — 9th Avenue 1512 N. 39th Street
LO 4-7981 ME 3-1853

TRENTON, N. J. 08611 **SOUTH RIVER, N. J. 08882**
730 Liberty Street 168 Whitehead Avenue
LY 9-9163 257-2113

WORCESTER, MASS. 01604 **HARTFORD, CONN. 06103**
82 Harrison Street 11 Charter Oak Ave.
617-798-3347 249-6255

CENTRAL OFFICE NEW YORK
220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003 — Tel. 212 — 982-8410

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODOBROGIFTS, INC.
Igalioji imti dovanų užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobi-
liu, šaldytuvu, televizijos aparatu, motociklu, rūbų ir t. t.

FRANK ZAPOLIS
10% — 20% — 30% pigiau mokėsit
už apdraudą nuo ugnies ir automo-
bilio pas
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

A. VILIMAS MOVING
Apraustas perkraustymas
— Įvairių atstumu —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)
2424 W. 60th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lituania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

PETRAS BIELIONAS
4848 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-8572

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

ANTANAS M. PHILIP
3307 So. Lituania Ave. Tel. YARds 7-3401

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% **4 3/4%**

Mokamas už Vienų Me-
tų Certificatų sąskaitas
Minimum \$5,000.00

Naujas ankštas divi-
dendas mokamas už
investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
SEPTAD. 9 v. r. iki 12 v. v. Trešiad. uždaryta

PETKUS
— TEVAS IR SŪNUS —
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Pirkite dabar tiesiog nuo
MR. NELSON
Savininko
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklų Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktoriai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Trys Moderniškos Kopyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

HIGHER INTEREST ON SAVINGS

6%
PER ANNUM

5 3/4%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$1,000. OR MORE,
1 YEAR MATURITY

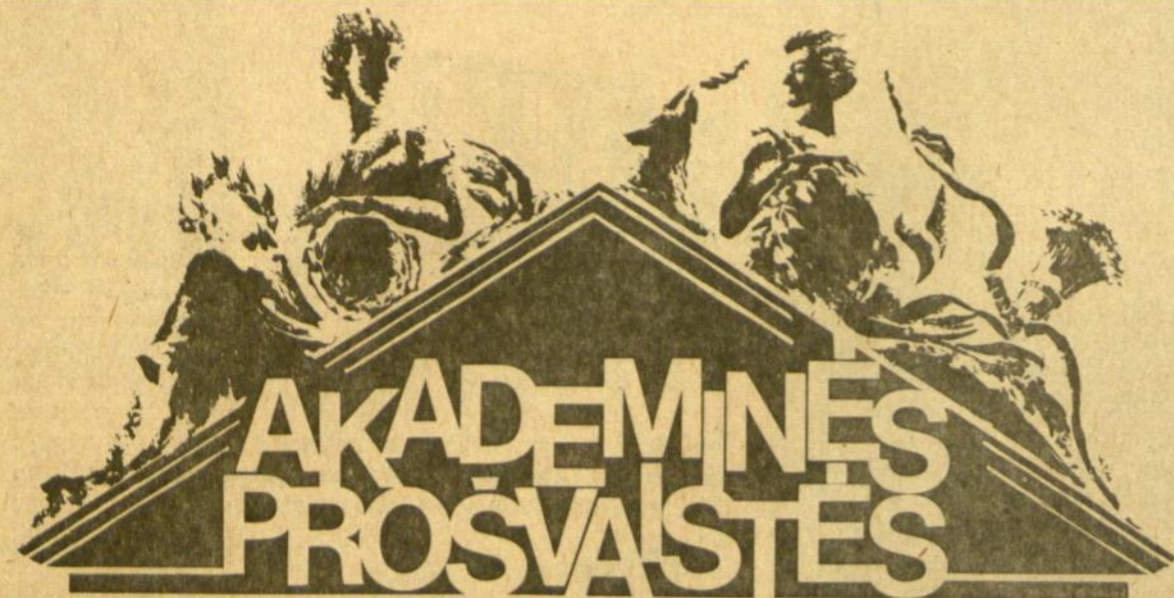
PASSBOOK AND CERTIFICATE SAVINGS INSURED TO \$20,000

Interest is compounded daily and paid quarterly on all accounts. Standard Federal pays the highest legal rate of interest on all savings. Deposits received by the 10th of any month earn from the first of that month. Deferred Income Certificates are available at rates of 6% and 5 3/4%.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
ASSETS OVER \$141,000,000.00 RESERVES OVER \$12,400,000.00 (more than twice the legal requirements)
4192 Archer Avenue at Sacramento Chicago, Illinois 60632 VI 7-1140
HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. - 5 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M. - 4 P.M. • Sat. 9 A.M. - 12 Noon • Wed. Closed

REDAGUOJA ALEKSANDRAS PAKALNISKIS, Jr., 3948 S. Artesian Ave., Chicago, Illinois 60637

NAUJA LITUANISTINĖ STAIGMENA

Po 360 metų nauja studijinė Vilento katekizmo laida

Lietuvių kalbos mylėtojai susilaukė naujos staigmenos: Olandijoje išėjo iš spaudos Baltarmiejaus Vilento katekizmas praturtintas gausiomis lingvistinėmis studijomis. Leidinys turi net 421 puslapį, pavadintas "The Old Lithuanian Catechism of Baltarmiejaus Vilentas (1579)". Jį paruošė Northwestern universiteto profesorius Gordon B. Ford, jr., o išleido Mouton leidykla Hagoje.

Tai aukštųjų lingvistinių studijų leidinys. Čia duodama B. Vilento gyvenimo ir darbų aptarimas, pateikiama lingvistinė jo katekizmo studija įvairiais atžvilgiais: fonologija, morfologija, sintaksė, duodamas slavistikų mokslinių žodynėlis. Duodama fotostatinė kopija kiekvieno katekizmo puslapio, o toliau pateikiama lietuviškoji transkripcija ir vertimas į anglų kalbą gretinamame puslapyje, kad kalbos studijuotojas galėtų lengvai palyginti.

Tai tikrai monumentalus leidinys, atsiradęs visiškai be mūsų pačių — lietuvių — iniciatyvos, o paruoštas kitautautiško lietuvių kalbos mylėtojo ir išleistas mokslinių tekstų leidyklos, pasiekusios tarptautinį garsą.

Sklaidant šį naują leidinį, teks susisiekti su prof. Fordu, gyvenančiu Evanstone ir jį paklausti, kaip jis pasiryžo imtis šio darbo. Profesorius pasakojo:

— Pirmąjį paskatą man davė norvegas kalbininkas prof. Christian Stang, kai 1963 m. pas jį Oslo mieste ėmiau keturis studijų kursus: prūsų kalbos, lyginamosios baltų kalbotyros, senosios lietuvių kalbos ir dabartinės. Mane ypatingai sudomino senieji lietuvių kalbos paminklai. Pasisakiau profesoriui, kad noriu dirbti šioje srityje. Pats prof. Stang susidomėjęs Mažvydu, parašė disertaciją apie jo katekizmą. Jis man sugestavo paruošti Vilento katekizmo studiją. Mažvydas ir Vilentas buvo pusbroliai. Profesorius Stang pažymėjo, kad senieji lietuvių autoriai priklauso prie tu, kurių lingvistinės studijos yra labiausiai reikalingos baltų kalbotyroje.

Tai 1963 m. ir pradėjau šį darbą. O jis truko man daugiau kaip dvejus metus. Užbaigiau 1965 m., tačiau prirėkė keletas metų, kol pavyko susitarti su leidyklomis. Vilento katekizmo vienintelė kopija yra išlikusi Vilniaus universiteto bibliotekoje. Man pavyko gauti gerus jos mikrofilmus.

— Ar šio leidinio paruošime esate susilaukęs ir kitų kalbininkų tautos?

— Taip, ir esu jiems dėkingas, ką esu pažymėjęs ir leidinio įžangoje. Prof. Stang peržiūrėjęs tekstą suteikė labai vertingų patarimų ir komentarų fonologijos, morfologijos ir sintaksės studijų srityje. Krokuvos ir Harvardo universitetų profesorius J. Kurylovičius esu dėkingas už naudingą papildomą sugestijas. Harvardo universiteto prof. C. Wat-

JUOZAS PRUNSKIS

kins taip pat perskaitė visą rankraštį, nuolat padėdamas ir padarindamas šį darbą vykdamas.

— Ar šis leidinys pasiekė JAV mokslo įstaigas?

Kalbininkas Gordon B. Ford, Jr.

— Ši knyga yra išleista vadinamoj "Slavistic Printings and Reprintings serijoje", 71-mu numeriu. Visi didieji JAV, o net ir viso pasaulio universitetai yra šią seriją užsiprenumeravę ir automatiškai šios serijos leidiniai siunčiami tu didžiųjų mokslo įstaigų bibliotekoms pagal jų iš anksto padarytą užsakymą. Tai gi šimtai šios knygos egzempliorių tuoj pateks į universitetų bibliotekas. Knygą išleido tokių tekstų leidykla Mouton. Leidyklai, kiek žinau, išleidimas kainavo apie 5,000 dol. Viena knyga kainuos apie 20 dol. Ją JAV-se platina Humanities Press, 303 Park Ave. So., New York, N.Y. 10010. Išleista 800 egzempliorių.

— Ką jūs dabar naujo lietuvių kalbos studijose ruošiate?

— Tik šiandien, balandžio 13 d., pasirašiau sutartį su leidykla išleisti naują Mažvydo laidą. Iš spaudos išeis 1971 m., su pagerinimais. 1947 metais Sovietų leidyklos išleista Mažvydo katekizmo knyga turi daug klaidų ir sunku ją mokslinėms studijoms naudoti. Dabar naują laidą išleis Royal Van Gorcum leidykla Olandijoje. Bus lingvistinis įvadas, Mažvydo katekizmo tekstas, vertimas į anglų kalbą, faktinė kopija — būčiau tapęs dailininku, — samprotavo liūtas, keddendamas savo uodegos galiuką.

— "Kokie mes seni", — atsiduso drugeliai, tupėdami ant Stelmuzės ažuolo.

— "Pasirodo, yra pasaulio kraštai", — pagalvojo sliekas, išlindęs ant žemės paviršiaus.

L. Bulota

ir dabar, po 360 metų, mes vėl susilaukiame taip mūsų kalbai svarbaus dokumento, lydimu kalbininkų studijų ne tik vieno iš pirmaujančių JAV kalbininkų balistų, bet paruošto bendradarbiaujančių dviejų kontinentų pirmaujančių lietuvių kalbos specialistams kitautautiškas.

Argi tai nėra uždėgantis ir jaudinantis pavyzdys mums visiems lietuviams, ypač jaunimui, studentams, mylėti savo kalbą, kuriai net sveltieji parodo tiek meilės? Argi mums nėra pareiga ją branginti, kai net kitautautiški kalbotyros specialistai taip ją brangina? Tai didis mūsų tautos turas, kurį mūsų jaunoji karta, mūsų studentija turi perimti visoj pilnumoj, pasistengdami namuose pasiektą lietuvių kalbos mokėjimą dar pagilinti ne tik liuanistinėse mokyklose, bet ir universitetinėse lietuvių kalbos studijose, kurių ir Amerikos universitetuose, jų tarpe ir Chicago universitete, dabar jau netrūksta. Tai gi mūsų studentija turi šio prof. Fordo leidinio ieškoti savo universitetų bibliotekose ir, jeigu dar biblioteka tos šimtmečiams vertingos knygos neturi, prašyti, kad ją užsakyti.

GORDON B. FORD, JR.

THE OLD LITHUANIAN CATECHISM OF BALTRAMIEJUS VILENTAS

Gordon B. Ford Jr. knygos viršelis

Keturkojai filosofai

"Taip, aš suprantu, kad atrodo gundančiai, — pagalvojo paršiukas, — bet kur humanišku mas?"

"Jei būčiau žmogumi, — tarė katinas, tūnodamas ant stulpo, — iškarčiau visus šunis!"

"Jei ne tas prakeiktas džinglių gyvenimas — būčiau tapęs dailininku", — samprotavo liūtas, keddendamas savo uodegos galiuką.

"Kokie mes seni", — atsiduso drugeliai, tupėdami ant Stelmuzės ažuolo.

"Pasirodo, yra pasaulio kraštai", — pagalvojo sliekas, išlindęs ant žemės paviršiaus.

— Sprendžiant iš barzdos, ir ožys ne be intelekto...
— Loti — šuniška, kasti — žmogiška.

Studentai juda, kruta...

Balandžio 4-5 d. Chicagoje vyko studentų ateitininkų kandidatų kursai. Reikia džiaugtis, kad į tuos kursus atsilankė daug norinčių stoti į šią studentų organizaciją, o taipgi, kad tu kursų programa buvo nuosekliai bei tinkamai paruošta. Kursų programos ruošėjai, Vytautas Narutis ir Jurgis Bradūnas, tą programą puikiai sustatė, pakviesdami kalbėti dr. A. Norvilą, Joną Soliūną ir kun. K. Trimaką.

Tikrai malonu, kad tu kursų rengėjai (Studentų ateitininkų sąjungos Chicago draugovė) nesistengė vien sausais faktais kandidatams įsprausti galvosna, bet bandė į šios organizacijos ideologiją pažvelgti giliau. Kursantai tokiais kursais buvo labai patenkinti, net galėdami, kad tie kursai buvo tokie trumpi.

Velykų sekmadienį, kovo mėn. 29 d., Chicagoje studentų ateitininkų draugovė surengė šokius — Eckankar. Šokius, jau vien žmonių skaičiumi, reikia laikyti dideliu pasiekimu: mat, dviejų orkestrų pasirodymas bei įvairios kitos linksmybės patraukė atstogaujantį Chicago akademinį jaunimą.

Gegužės 16-17 d. Clevelande vyks antro laisvojo pasaulio Lietuvių jaunimo kongresui rengti paruošiamųjų darbų pasitarimas, į kurį yra pakviesti dalyvauti LB kraštų valdybos, jaunimo organizacijų, LB jaunimo sekcijų ir jaunimo laikraščių redakcijų atstovai. Šio pastarimo tikslas yra ne tik aptarti praėjusį kongresą, bet taip pat išsikalbėti dėl antrojo kongreso tikslo, pobūdžio bei jo programinių organizacinių reikalų. Taip pat bus sprendžiami ir diskutuojami visi specifiniai klausimai, kaip kongreso data, vieta, programos pobūdis, pasilinksminimai, stovyklaviečių vietos ir t. t.

Malonu, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė apsiėmė vėl tą sunkią naštą pakelti, todėl mes, studentai, turėtume bandyti taipgi prie to darbo visomis jėgomis prisidėti, nes juk kongresas ruošiamas mūsų labui.

JAV Lietuvių Bendruomenė, rengdama Jaunimo simpoziumą, kuris turi įvykti gegužės 4-5 d. dienomis, bando visiškai naują simpoziumų metodą. Atrodo, kai kurios simpoziumo dalys bus slaptos: publika, net ir spaudoje, nebus salėn įleidžiama. Nedaug lig šiol žinoma, kas ten bus diskutuojama.

O simpoziume, net ir uždaroje jo dalyje, turėtų būti leidžiama dalyvauti visiems studentams, o ne tikti kuriam nors "elitui". Nekantriai lauksime, koks bus tu naujų simpoziumo metodų rezultatas.

Įdomi statistika: nė viena lietuvių studentų organizacijų valdyba neskaity "Akademinės prošvaisčių". Tai sprendžiame iš to, kad nė viena valdyba nesiteikė prisijusti kad ir kronikinių žinučių apie savo organizacijų veiklą.

JAV LB Revizijos komisija 1970 m. vasario mėn., patikrinusi LITUANUS pajamų ir išlaidų knygas, užprotokolavo: "LITUANUS 1968 ir 1969 metų apskaitos yra be priekaištų ir jokių pateisinamųjų dokumentų netruksta. Knygos vedamos su ypatingu kruopštumu ir pavyzdingumu."

LITUANUS žurnalas buvo išstatytas Tarptautinėje periodinių leidinių parodoje, kuri įvyko Chicagoje, Conrad Hitlon viešbutyje, balandžio 13-17 d. Čia

tomis dienomis susibūrė daugiau kaip 3,000 universitetų bibliotekų viršininkų, kurie vis daugiau įsitikina, kad periodiniu leidiniu galima greičiau ir efektingiau, lyginant su knyga, paskleisti kultūrinės ir mokslinės žinias.

LITUANUS pageidauja senų numerių, išleistų pirmųjų 10 metų laikotarpyje, nes gaunama daug prašymų iš bibliotekų, norinčių juos įsigyti, o leidėjų atsargos jau išsibaigė. Šiuo reikalu galima kreiptis tiesiai į LITUANUS, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690. Iš čia bus nurodyta, kur turimus numerius reikia pasiųsti.

Kūrybingoji studentų ateitininkų korporacija "Šatrija" Chicagoje balandžio 10 d. buvo surinkusi šatrijetės Aldonos Zailskaitės bute kūrybinių pratybų vakarų, kurį pravedė pati šeimininkė. Prieš akis turint Miro paveikslą ir klausantis Stravinskio muzikos, buvo stengiamasi užčiuopti ir išnagrinti vieno ir kito liečiamus daiktus, metaforas, vaizdus ir veiksmą. Toks eksperimentinis vakaras visiems labai patiko. Sekantis šatrijetėjų studentų susirinkimas įvyks balandžio 24 d. 7 val. 30 min. vak. 6641 S. Albany; Titas Antanaitis kalbės apie teatrinę ir literatūrinę kritiką.

Korp. Neo-Lituanijos rengtas Tumo Vaižganto šimtmetinės gimimo sukakties minėjimas - akademiškai įvyko Chicagoje balandžio mėn. 12 d. Tik trys paskaitininkai buvo vyresniosios kartos. O šiaip visą meninę programą atliko studentai. Labai sveikintina, kad studentai neo-lietu-

Diplomo vis tiek reikia...

Retas studentas liūdi, kad mokslo metų galas atrėja, kada brėkšta laisvės rytojus, net ir tam, kuris daugiau studentavo nei studijavo. Tai studentas, kuris daugiau domėjosi flirtologijos mokslais, kurio nuolatinis mokslo šviesos troškimas ribojosi eksperimentiniais bandymais su a laus bokalu. Jis džiaugsis, pagalvojęs, kad artėja finis semestri šokiai, kad nebereikės kelintą kartą, prašant pasigailėjimo, graudžiai aiškinti profesoriumi, jóg tėvų ištiko širdies smūgis. Studentavęs taipgi džiaugsis, kad artėja stovyklų laikotarpis, laikotarpis užsidirbti pinigų sekančių metų mokslo temom supirkinti, džiaugsis, kad ateina poilsis nuo galvą varginančių kortų.

Rimtai studijavęs, džiaugsmu studentavusiam neatsilikis. Vasaros metas bus jam proga išleisti pinigus, sukauptus studentavusio mokslo darbus rašant, bus proga pasiskaityti romanų, sta-

Mūsų studentai prisijokė ir prisilinksminė, kaip čia matome, reikia ir Pinčuko palydos bei paramos, norint laimingai sugrįžti namo... (Iš Antano Žmuidzinavičiaus vėlinių kolekcijos)

anai, rengdami minėjimą, tal- kon pasikvietė ir kitus studen- tus, o šie neatsakė kolegoms pa- dėti. Taip meninės programos pirmu numeriu ir ėjo stud. ateiti- ninkų šatrijetėjų parengtas ir i- domiai scenoje apipavidalintas Vaižganto kūrybos gabalas. Mis- tine nuotaika apgaubta ir net šiais laikais labai moderniai skambančią Vaižganto raštų iš- trauką rečitavo šatrijetėliai: Aldo- na Zailskaitė, Marija Smilgaitė, Liucijus Alenskas ir Jurgis Bradūnas. Savo eilėraščių paskaitė Eglė Juodvalkytė, ugningai pianinu paskambino M. Mačulis, o visą akademiškai nuotaikingai už- sklendė žavingas "Aidučių" dai- navimas.

peticijas ir atsišaukimus, reika- laujančius, kad universitetai į- vestų visą eilę naujų praktinių kursų.

Galima reikalauti, kad fizikos fakultetas būtų įtrauktas kursas, kuris specifiniai analizuotų fizi- nes problemas, susijusias su bo- kalu. Tai yra, turėtų būti į kur- sų sąrašą įtrauktas bent vienas laboratorinis kursas, kuris supa- žindintų studentą su problemom, kaip pavyzdžiui: kodėl akim svei- kiau stebėti saulės aptemimą pro pro bokalo dugną, negu pro pa- prastą aprūkytą stiklą. Tą kursą būtų galima pavadinti "Prakti- nė astronomija". Toks kursas - atidarytų naujus tyrinėjimo lau- kus! Tiesa, šio kurso studentas turi būti pilnametis. Jei ne — pakaktų ir tėvų leidimo tokiam kursui lankyti. Tokie kursai ne tik duotų progos studentam už- sidirbti reikalingų (bei naudingų) universitetinių kreditų, bet taipgi aplygintų kartų bei gene- racijų aštrumus, savaime su- prantama, kad tėvas norės pa- matyti, kaip sūnus tokį kursą studijuoja, ir gal net padės jam praktinius darbus atlikti.

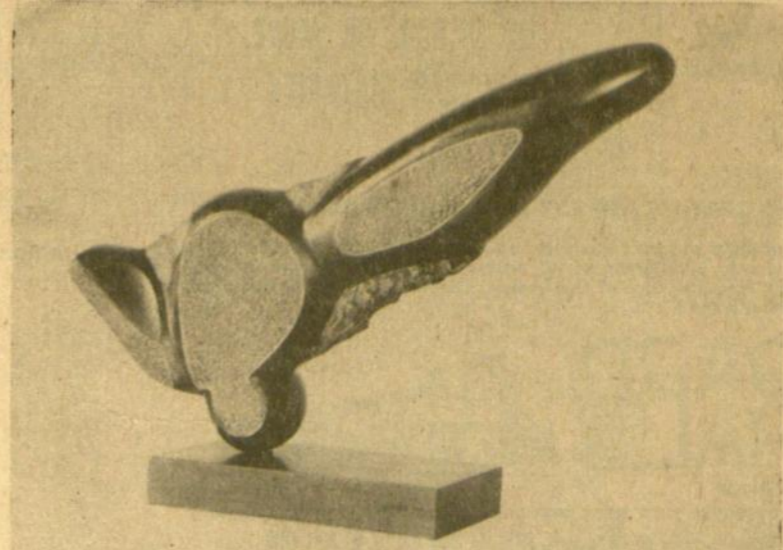
Taip kaip tie siūlyti fizikos kursai išugdys meilę tarp kartų, taip sociologiniai flirtologijos kursai išugdys meilę vienos ku- rios kartos grupėje. Nereikia pa- mesti iš akių tikslo, šiuos kur- sus besiuilant. Reikia visada turė- ti omenyje, kad šie kursai yra reikalingi gyvenimo problemom išspręsti. Kai kurie lietuviai psi- chologai teigia, kad "post-mo- dernusis" žmogus problemom ap- krautas. Tačiau šie kursai visas tas problemas sumaltų į miltus.

Teoretikai galėtų bandyti ipi- lietinti kursą, kuris ribotus gal- mybės teorijos analizavimu, lie- čiant pokerį, profersana, ir t. t. Šitoks kursas (taip pat laborato- rinis) būtų naudingas tuo, kad tu aplanke, pabuvę kiekvienam bei protavimo jėgas, tuo pačiu duodamas progos jam užsidirbti pinigų tolimesniam mokslui!

Šitokie kursai būtų naudingi tokiems, kurie daug pasaulio pa- matę (tai yra — daug universite- tų aplanke, pabuvę kiekvienam po mėnesį), tik neįpildę visų penaudingų universitetinių rei- kalavimų. Be diplomo pasaulyje toli žmogus šiandien nenu- keliausi. Tai būtų gerai bent ana "Praktinė astronomija" baigti.

Jaunius

Pasakos ir tikrovė — Mamyte, kodėl visos pasa- kos baigiasi vestuvėmis? — pa- klausė mergytė motiną.
— Todėl, kad po vestuvių baigiasi visos pasakos.

Pranas Gasparonis

Ilkaras (juodas marmuras)